

In memoriam**Akademik dr Ljubo Pavićević**

U Podgorici je 23.marta 2000. umro akademik Ljubo Pavićević, doajen agronomske struke, dugogodišnji direktor Poljoprivrednog instituta i redovni član Crnogorske akademije nauka i umjetnosti.

Pokojni Ljubo rođen je 8.septembra 1911. u Dolu Pješivačkom. Nakon završetka gimnazije u Nikšiću (1933) i Poljoprivrednog fakulteta u Zagrebu (1938) gdje je obavio i specijalizaciju iz oplemenjivanja bilja, radio je, do početka rata 1941, u Banskoj upravi na Cetinju. Učesnik je rata, a nakon oslobođenja referent za poljoprivredu Opštine Danilovgrad i u Ministarstvu poljoprivrede na Cetinju, odakle je 1946. prešao u novoosnovani Zavod za poljoprivredna istraživanja (kasnije Poljoprivredni institut) u Podgorici, gdje je neprekidno radio na proučavanju i oplemenjivanju ratarskog bilja, pa i poslije odlaska u penziju. Kao direktor Instituta (1949-1964) radio je na organizaciji i razvoju ustanove i naučno istraživačkog rada uopšte. Danas, kada je već prihvaćeno gledanje da je nauka osnov napretka, teško je i zamisliti sa kakvim se teškoćama pokojni Ljubo onda sretao, udarajući temelje jednoj od prvih naučnih ustanova u Crnoj Gori. Često je bilo lakše preovladavati i materijalne nevolje koje nijesu bile male, nego shvatanje da li nam je i kakav naučni rad potreban.

Pored raznovrsnog interesovanja za brojne probleme unapređenja ratarstva u Crnoj Gori, posebno su zapaženi rezultati njegovog rada na proučavanju autohtonog kulturnog bilja (i njihovih divljih srodnika), u prvom redu pšenice, a potom kukuruza i krompira. Ta proučavanja obuhvataju genezu, osnovna

morfološka i proizvodna svojstva i druge bitne odlike domaćih sorti i varijeteta bilja koje je sakupljao na prostoru između Bojane, Neretve i Zlatibora. Iz te oblasti, posebno proučavanja pšenice, Lj.Pavićević je objavio više radova i odbranio doktorsku disertaciju na Poljoprivrednom fakultetu u Zagrebu 1973. godine. Neke od nađenih pšenica botanički pripadaju danas već veoma rijetkim vrstama ne samo u nas nego i u svijetu. Kolekcija koju je stvorio i stavio na raspolaganje i drugim naučnim ustanovama, predstavlja veoma značajan izvorni genetski materijal. Slično je bilo i sa domaćim ekotipovima kukuruza, posebno onih kratke vegetacije, koji su uveliko poslužili specijalizovanim ustanovama za stvaranje novih hibrida.

Naučno interesovanje akademika Pavićevića obuhvata prilično raznovrsne oblasti poljoprivrede, uključujući i njen istorijski razvoj. To mu je omogućilo da objavi preko 170 naučnih i stručnih radova, prikaza i drugih priloga.

Kroz čitav naučni opus akademika Pavićevića provlači se njegova poznata zainteresovanost za prošlost Crne Gore. Smatrao je, međutim, da je važno sačuvati od zaborava i narodno sjećanje na ljude i događaje. Izvanredno je poznavao narodnu tradiciju. Bilo mu je veoma stalo da ostane zabilježeno narodno predanje o Dolu Pješivačkom i porodici Pavićević, pa je o tome objavio i jednu obimniju etnološku studiju. U raznim krajevima Crne Gore sakupio je preko hiljadu narodnih poslovia.

Prilikom osnivanja Društva za nauku i umjetnost Crne Gore (kasnije Crnogorska akademija nauka i umjetnosti) 1973, izabran je u prvi sastav te institucije kao dopisni (vanredni) član. Za redovnog člana CANU izabran je 1985. Tokom dva mandata bio je sekretar Odeljenja prirodnih nauka i član Predsjedništva Akademije i predsjednik ili član odbora nekoliko Akademijinih projekata.

Pokojni Ljubo Pavićević bio je veoma aktivan i u strukovnim organizacijama. Jedan je od osnivača i dugogodišnji član Saveza inženjera i tehničara Jugoslavije i Crne Gore, član a jedno vrijeme i predsjednik Saveza poljoprivrednih inženjera i tehničara Crne Gore. Zbog svog dugogodišnjeg i predanog angažovanja u ovim organizacijama proglašen je za njihovog zaslužnog i počasnog člana.

Jedan je od osnivača, član Redakcije i dugogodišnji urednik (1966-1993) časopisa "Poljoprivreda i šumarstvo". Što ovaj časopis redovno izlazi već skoro 50 godina dobrim dijelom je zasluga i akademika Pavićevića, koji je uspijevao da okupi saradnike i da ga održi i u kriznim godinama, kada su se mnogi časopisi i u povoljnijim uslovima ugasili.

Bio je član redakcije i nekoliko drugih jugoslovenskih časopisa.

Za svoj rad Lj.Pavićević dobio je brojna društvena priznanja: Trinaestojulsku nagradu (1967), Nagradu oslobođenja grada Titograda (1971) i

više odlikovanja, povelja i diploma. Matica srpska u Novom Sadu izabrala ga je 1987. za svog stalnog člana-saradnika, a Inženjerska akademija Jugoslavije u Beogradu za svog počasnog člana.

Zbog čovjekoljublja koje je odlikovalo ličnost Ljuba Pavićevića, neposrednosti i dobronamjernosti koje je uvijek ispoljavao, nastojanja da pomogne i podstakne mlade kolege i da se raduje njihovom uspjehu, njegova smrt ostavila je bolan trag među veoma velikim brojem njegovih prijatelja i poznanika, posebno poljoprivrednih stručnjaka i naučnih radnika. Ostavio je, međutim, djelo koje će s uvažavanjem cijeniti svi oni koji se budu interesovali razvojem poljoprivredne nauke i struke u Crnoj Gori. Ja sam, pak, poslije pedeset godina iskrenih i ničim nepomućenih odnosa, izgubio dragog i pouzdanog prijatelja, dostojanstvenog čovjeka, koji je trajno obezbijedio poštovanje sredine u kojoj je živio i radio.

M. Mijušković